

prevention, detection and prosecution of money laundering. It is important that the mentioned legal acts require from the states, which are bound by these acts, to regulate money laundering in domestic legislation in accordance with definitions of money laundering contained in these acts. That means that the regulation of money laundering in national legislations is very similar, what facilitates the international cooperation, which is for the purpose of prevention and prosecution of money laundering offences particularly important.

УДК 342.951

Бєлкін Л. М., к.т.н., с.н.с.,
консалтингова фірма «Аналітик»,
м. Краматорськ, Донецька область, Україна

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТТЯ «РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ»

Третій річниці Революції Гідності присвячується
Майдан – це така реальна народна містерія ...
тут просто такий могутній монолітний народ
Артемій Троїцький, музичний критик (Росія),
17.12.2013 р. (цитується за джерелом [1], с. 9)

Поняття «Революція Гідності» достатньо широко використовується в політичній, історичній, учбовій, художній літературі [1, 2 та ін.]. Натомість масштабність впливу подій Революції Гідності на долю країни і окремих людей потребує юридично визначеності (інституціоналізації) цього поняття.

Нормативні документи, де використовується поняття «Революція Гідності», можна умовно поділити на наступні групи.

1. Юридичне визначення та соціальний захист. Першим нормативним актом, у якому робилася спроба врегулювати питання статусу учасників та соціальної підтримки сімей учасників Революції Гідності, була Постанова Кабінету Міністрів України (КМУ) від 28.03.2014 р. № 76 із тодішньою назвою «Про соціальний захист членів сімей осіб, смерть яких пов'язана з участю в масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21.11.2013 р. по 21.02.2014 р.». Особливості соціальної підтримки сімей учасників Революції Гідності у 2015 р. визначалися Постановою КМУ від 11.02.2015 р. № 51 «Про виплату у 2015 році одноразової грошової допомоги членам сімей осіб, смерть яких пов'язана з участю в масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21.11.2013 р. по 21.02.2014 р., та особам, які отримали тяжкі тілесні ушкодження під час участі у зазначених акціях». Але тоді у текстах цих Постанов не використовувалося поняття

«Революція Гідності».

Постановою КМУ від 29.07.2015 р. № 536 змінена назва і відповідно розширене коло осіб, що мають право на соціальний захист відповідно до Постанов від 28.03.2014 р. № 76 та від 11.02.2015 р. № 51 – назва обох Постанов та відповідні норми тексту доповнені словами: «а також осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції гідності». Власне тоді і виникло використання у Постановах від 28.03.2014 р. № 76 та від 11.02.2015 р. № 51 поняття «Революція Гідності».

Вперше на законодавчому рівні питання соціального захисту учасників Революції Гідності врегульовувалося Законом України (далі – ЗУ) від 10.02.2015 р. № 175-VIII «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». У цьому законі вперше дано точне юридичне визначення Революції Гідності – це масові акції громадського протесту в Україні з 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року за євроінтеграцію та проти режиму Януковича. В наступному це визначення повністю відтворено у ЗУ від 18.02.2016 р. № 1010-VIII «Про внесення зміни до статті 32 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення пенсій особам, які стали інвалідами внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у Революції Гідності», а також у підзаконних актах, прийнятих на виконання ЗУ від 10.02.2015 р. № 175-VIII, а саме: у Постанові КМУ від 26.06.2015 р. № 482 та у Наказі Міністерства охорони здоров'я від 01.10.2015 р. № 634 (далі – Наказ МОЗ № 634).

До елементів соціального захисту учасників Революції Гідності можуть бути віднесені пільги щодо їх зарахування на навчання до вищих навчальних закладів України, – відповідно до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2016 році, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 р. № 1085, виключно за результатами співбесіди зараховуються до вищого навчального закладу особи – учасники Революції Гідності, які підпадають під дію умов, визначених ЗУ № 175-VIII.

Увічнення подій Революції Гідності у суспільній і народній свідомості. За період після Революції Гідності прийнята низка правових актів, спрямованих на увічнення подій Революції Гідності як складової національної пам'яті українського народу. Одним з ключових моментів увічнення героїв Революції Гідності замислювалося заснування ордену Героїв Небесної Сотні. Орден встановлений ЗУ від 01.07.2014 р. № 1546-VII «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про державні нагороди України». Цим законом перелік орденів України доповнений

орденом Героїв Небесної Сотні – для відзначення осіб за громадянську мужність, патріотизм, відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, активну благодійну, гуманістичну, громадську діяльність в Україні, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності (листопад 2013 року – лютий 2014 року), інших подій, пов'язаних із захистом незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України. По суті, це було перше офіційне використання поняття «Революція Гідності» у правових актах.

Іншим напрямом увічнення подій Революції Гідності є створення музею «Меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції гідності». Офіційний статус музею встановлений Розпорядженням КМУ від 18.11.2015 р. № 1186-р (із змінами, внесеними Розпорядженням КМУ від 23.11.2015 р. № 1230-р). Указом Президента України від 12.04.2016 р. № 138/2016 музею наданий статус національного.

Використання патріотичного та виховного потенціалу Революції Гідності – передбачено у наступних документах: План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2014-2015 роках, затверджений розпорядженням КМУ від 26.11.2014 р. № 1176-р; Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», схвалена Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015; Національна Стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки, затверджена Указом Президента України від 26.02.2016 р. № 68/2016, тощо.

Література

1. Революція Гідності 2013-2014 рр. та агресія Росії проти України: навч.-метод. посіб. / Палій О., Головка В., Черевко О., Янішевський С.; за заг. ред. П. Полянського. – К.: Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2015. – 36 с.

2. Історія держави і права України: акад. курс: підручник / Б. Й. Тищик, І. Й. Бойко; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – К.: Ін Юре, 2015. – 807 с.

УДК 342.72/.73

Белкін М. Л., к.ю.н.,

Адвокатське бюро Марка Белкіна «Еталон», м. Київ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ НА ШКОДУ ЦИМ ПРАВАМ В УКРАЇНСЬКОМУ АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Дотримання Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (далі – ЄКПЛ) та практики Європейського